

на допомогу населенню, захист прав і свобод людей, забезпечення безпеки населення у повсякденному житті, Це в значній мірі буде сприяти виведенню діяльності правоохоронних органів України на європейський рівень.

Література

1. Бесчастний В.М. Система підготовки працівників міліції (поліції) в зарубіжних країнах / В.М. Бесчастний // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності – 2011 – №1. – С. 73-80.
2. Брисковська О.М. Кадрове забезпечення діяльності поліції зарубіжних країн – один із чинників успішного удосконалення правопорядку / О.М. Брисковська, Л.М. Овечкіна // Наук. вісн. НАВСУ. – 2003. – Вип.2. – С. 312-319.
3. Гайова Г. Правові основи діяльності Інтерполу, його роль і місце в системі органів правопорядку / Г. Гайова // Підприємництво. Господарство. Право. – 2006. – № 5. – С. 114 - 118.
4. Киселев А.К. История образовательной политики полиции государств Евросоюза в новейшее время / А.К. Кислев. – Ставрополь: Изд-во СГУ, 2011. – 248 с.
5. Кобозев А.А. Профессиональная подготовка руководящих кадров полиции в странах Европы: особенности и тенденции развития / А.А. Кобозев, А.С. Монгуш // Право и образование. – М., 2010. – № 1. – С.4-27.
6. Решетов П.А. Подготовка кадров полиции зарубежных стран / П.А. Решетов. – Воскресенск: Позитив, 2010 – 76 с.
7. Шушкевич И.Ч. Профессиональная подготовка полицейских в европейских странах / И.Ч. Шушкевич. – СПб.: [б.и.], 1997. – 186 с.
8. Grassi A. Principi di Stato. / A. Grassi // Roma. – 1990. – 538 p.

Криштанович С. В.
м. Львів

ІЗ ДОСВІДУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ КРАЇН ЄС ПРОЦЕСОМ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ГІРСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ

Для вирішення проблем соціально-економічного розвитку гірських територій України актуальне значення має узагальнення досвіду гірської політики країн Європейського Союзу, що визначається завданнями сталого розвитку цих територій та прагненням України

стати у майбутньому членом ЄС. Слід зазначити, що саме постійний системний вплив урядів країн європейської співдружності на розвиток гірських територій є гарантією їх успішного економічного та соціально-орієнтованого розвитку [3, с.488].

Наприкінці ХХ ст., політика ЄС щодо гірських та інших проблемних територій набуває, переважно, “стимулюючого” характеру, основою якої стала відмова від прямих бюджетних дотацій та “зміщення акцентів” на формування інституційних засад, створення сприятливого інституційного середовища для розвитку ділової активності на цих територіях [8]. Зміна пріоритетів була спрямована на стимулювання соціально-економічного розвитку, насамперед, за рахунок використання ринкових методів господарювання, активізації потенціалу приватної ініціативи та залучення наявних місцевих ресурсів. Тепер пріоритети почали надаватися розробці стратегічних планів соціально-економічного розвитку на основі залучення наявного на місцевому рівні ресурсного потенціалу [9].

Сучасна парадигма європейської політики щодо розвитку соціально-економічного розвитку гірських територій зорієнтована на більш повне врахування інтересів населення цих територій і покладення відповідальності за вирішення існуючих проблем на місцеві органи влади, взаємну координацію діяльності центральних та місцевих влад [7]. Зокрема, Всесвітній гірський форум, що проходив у 2000 році у Франції, всесторонньо розглянув економічні, екологічні, соціально-політичні питання розвитку гірських регіонів і прийняв “Хартію гірських народів”, яка націлювала органи влади європейських країн на виконання трьох умов:

1) гірські території повинні знайти місце в суспільстві, зберігаючи свою унікальність;

2) гірські території повинні прийняти виклик відкритості та економічного змагання, а також змінити умови ринкової кон’юнктури на свою користь;

3) гірським територіям необхідно зберегти контроль за станом довкілля та управління природними ресурсами з урахуванням не лише необхідності, але й від імені національної і світової спільноти [2, с. 42].

Конгрес місцевих і регіональних влад Ради Європи 28 жовтня 2010 р. підтвердив свою впевненість у тому, що в європейській політиці необхідно враховувати структурні й економічні проблеми, притаманні гірським територіям. Виходячи з цього, Конгрес підтримав заклик Комітету регіонів проводити інтегровану європейську політику на підтримку всіх гірських масивів, беручи до уваги їх різноманіття [5].

Слід зазначити, що переважно державна підтримка соціально-економічного розвитку гірських територій країн ЄС скеровується у двох напрямках: – це оновлення або формування окремих галузей економіки (реалізація структурної політики) і вирівнювання умов життя в гірських територіях (реалізація соціальної політики) [6]. Важливими інструментами здійснення такої політики в країнах ЄС є:

- організаційно-інституційний механізм, який забезпечує реалізацію гірської політики;
- адміністративно-управлінський механізм (укладання регіональних угод і контрактів “держава-регіон”);
- механізм просторового планування і “точок зростання”;
- механізм фінансової підтримки розвитку гірських територій (дотації на певні суми інвестицій, кредити, фінансові пільги, субсидії у зв’язку зі створенням робочих місць тощо);
- економічний механізм (так звані “м’які” засоби стимулювання створення сприятливого бізнес-середовища, використання агенцій регіонального розвитку, підтримка консалтингової діяльності, розробка кластерних планів розвитку тощо);
- механізм статистичного забезпечення програм соціально-економічного розвитку територій;
- моніторинг ефективності запланованих і реалізованих заходів сталого розвитку гірських територій [1;4].

Важливо усвідомити, що розроблення й реалізація механізмів здійснення гірської політики в будь-якій державі потребує належної уваги. Уряд, який не має ефективних механізмів та інструментів державного регулювання соціально-економічного розвитку гірських територій, не лише не здатний забезпечити належний рівень розвитку цих територій, але й постійно буде відчувати загрозу погіршення їх екологічної й соціальної безпеки.

Таким чином, досвід країн ЄС свідчить, що для України велике значення набуває необхідність вироблення комплексного системного підходу до проблем соціально-економічного розвитку гірських територій, який повинен базуватись на принципах сталого розвитку, орієнтованого на забезпечення економічного зростання, соціального розвитку, створення безпечних умов для життя людини та відновлення навколишнього природного середовища.

Література

1. Інституційне забезпечення державної регіональної політики (досвід країн ЄС) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.euroopa.dovidka.com.ua.

2. Концептуальні засади сталого розвитку гірського регіону. – Львів: Поллі, 2007. – 288 с.
3. Криштанович С.В. Основні напрямки гірської політики країн СС: досвід для України / С.В. Криштанович // Теорія та практика державного управління: зб. наук. пр. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2011. – Вип. 4 (35). – С. 475 - 482.
4. Лендьял М. Інституційні механізми реалізації регіональної політики в країнах Центрально-Східної Європи / М. Лендьял // Регіональна політика в країнах Європи Уроки для України / за ред. Максименка С. – К.: “Логос”, 2000. – С. 62-98.
5. Сталый розвиток гірських регіонів. Резолюція Конгресу місцевих і регіональних влад Ради Європи від 28 жовтня 2010 р. № 315 (2010) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.europe.eu.int/eur-lex/en.
6. Шодоева Л.М. Социально-экономические проблемы развития горных территорий / Л.М. Шодоева // Управление регионом: тенденции, закономерности, проблемы: сб. науч. статей. Горно-Алтайск: РИО ГАГУ, 2003. Ч. 1. – С. 76-80.
7. Declaration of the Assembly of European Regions on Regionalism in Europe. – Strasbourg: [s.n.], 1996. – 84 p.
8. Pietrzyk I. Regionalna polityka UE / I. Pietrzyk – Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN SA, 2000. – 311 s.
9. Sustainable development in Europe: concepts, evaluation and applications / Ed. by U. Schubert, E. Stormer – Edward Elgar Publishing, 2007. – 340 p.

Макога Г. З.
м. Львів

НАПРЯМИ РЕГІОНАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС

Співробітництво між регіонами є важливою політичною ціллю Європейського Союзу (далі – ЄС). Регіональний підхід до вирішення спільних проблем підвищує рівень довіри між країнами-партнерами ЄС, забезпечує безпеку, стабільність та добробут.

ЄС є регіональною організацією. Регіоналізм розвинутий в ЄС на найвищому рівні – як форми міжнародного міждержавного співробітництва, що реалізується шляхом об’єднання та інтеграційних зв’язків між націями, розташованими географічно близько. Умовою